

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HOÁ NGHỆ THUẬT

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA

QUẢN LÝ LỄ HỘI ĐỀN MỪNG
XÃ TRUNG THÀNH, HUYỆN NÔNG CÔNG,
THANH HÓA

Giảng viên hướng dẫn : PGS.TS NGUYỄN THỊ LAN THANH

Sinh viên thực hiện : NGÔ THỊ NGÀ

Lớp : QLVH 10B

Khóa học : 2009 - 2013

HÀ NỘI – 2013

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài.....	4
2 . Lịch sử nghiên cứu của đề tài	5
3 . Đối tượng nghiên cứu và phương pháp nghiên cứu	6
4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.....	7
5. Phương pháp nghiên cứu	7
6. Đóng góp của đề tài.....	7
7. Cấu trúc của đề tài.....	8
Chương 1: NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ QUẢN LÝ LỄ HỘI TRUYỀN THỐNG VÀ QUẢN LÝ LỄ HỘI ĐỀN MỪNG XÃ TRUNG THÀNH HUYỆN NÔNG CỐNG - THANH HÓA	
1.1. Những vấn đề chung về quản lý lễ hội truyền thống	
1.1.1. Khái niệm lễ hội truyền thống	
1.1.2. Khái niệm Quản lý lễ hội truyền thống	
1.2. Khái quát về di tích lịch sử văn hóa Đền Mừng xã Trung Thành huyện Nông Cống Thanh Hóa	
1.2.1. Điều kiện tự nhiên và đặc điểm kinh tế - văn hóa - xã hội của xã Trung Thành huyện Nông Cống Thanh Hóa	
1.2.2. Giới thiệu về di tích lịch sử văn hóa Đền Mừng	
1.2.3 Sự tích lễ hội Đền Mừng	
1.2.4. Không gian của lễ hội	
1.2.5. Nội dung lễ hội	
1.2.6 Ý nghĩa và giá trị của lễ hội Đền Mừng	
1.3. Vai trò của quản lý lễ hội Đền Mừng	
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ LỄ HỘI ĐỀN MỪNG XÃ TRUNG THÀNH HUYỆN NÔNG CỐNG THANH HÓA	
2.1.Cơ cấu bộ máy quản lý	
2.2. Công tác chuẩn bị lễ hội và Diễn trình tổ chức lễ hội Đền Mừng	
2.2.1.Công tác tổ chức lễ hội	

- 2.2.2. Diễn trình Tổ chức lễ hội
- 2.3. Tuyên truyền phổ biến các văn bản về quản lý lễ hội**
- 2.4. Quản lý các nguồn lực cho tổ chức lễ hội**
 - 2.4.1. Quản lý nguồn nhân lực
 - 2.4.2 Quản lý nguồn tài chính, cơ sở hạ tầng, trang thiết bị phục vụ lễ hội
- 2.5. Quản lý di tích Đền Mung nơi diễn ra lễ hội**
- 2.6. Quản lý việc lạm dụng tín ngưỡng trong lễ hội Đền Mung**
- 2.7. Quản lý dịch vụ, môi trường, trật tự công cộng**
- 2.8. Công tác tổ chức kiểm tra, giám sát trong quá trình tổ chức lễ hội**
- 2.9. Đánh giá công tác quản lý lễ hội Đền Mung**
 - 2.9. 1. Những điểm mạnh đạt được
 - 2.9.2. Những điểm yếu và nguyên nhân

Chương 3: NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ LỄ HỘI ĐỀN MUNG

- 3.1. Hoàn thiện cơ cấu bộ máy quản lý lễ hội Đền Mung**
- 3.2. Công tác tuyên truyền phổ biến các văn bản của lễ hội**
- 3.3. Xây dựng chính sách quản lý chặt đối với các nguồn lực và tiếp tục đầu tư cho cơ sở hạ tầng, trang thiết bị phục vụ lễ hội**
 - 3.3.1. Xây dựng chính sách quản lý chặt đối với các nguồn lực
 - 3.3.2. Tiếp tục đầu tư cho cơ sở hạ tầng, trang thiết bị phục vụ lễ hội
- 3.4. Đẩy mạnh công tác quản lý bảo vệ cảnh quan di tích và lễ hội**
- 3.5. Tăng cường quản lý dịch vụ, vệ sinh môi trường, trật tự công cộng**
- 3.6. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, khen thưởng và xử lý vi phạm trong hoạt động lễ hội**
- 3.7. Phát huy lễ hội Đền Mung nhằm đa mục tiêu**
- 3.8. Xã hội hóa hoạt động lễ hội**

KẾT LUẬN

TÀI LIỆU THAM KHẢO..... 9

PHỤ LỤC

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Dân tộc Việt Nam luôn tự hào về hàng ngàn năm lịch sử dựng nước và giữ nước. Trong suốt chiều dài lịch sử đó, với bao biến đổi thăng trầm đã đúc kết lại thành một nền văn hóa Việt Nam đậm đà bản sắc. Trong đó không thể không nhắc đến lễ hội – một nét sinh hoạt văn hóa dân gian. Đây cũng là thành tố quan trọng góp phần tạo nên bức tranh văn hóa đa dạng trong thống nhất của dân tộc Việt Nam.

Lễ hội là một loại hình văn hóa dân gian, là hơi thở, là bức tranh sinh hoạt của cộng đồng dân cư nơi diễn ra lễ hội, là nơi cổ kết cộng đồng, thể hiện tinh thần đoàn kết yêu thương lẫn nhau, và đồng thời nó cũng là nơi thể hiện tấm lòng biết ơn của nhân dân đối với những vị anh hùng của dân tộc. Hiện nay, nhiều địa phương đã và đang nỗ lực hết sức để quản lý tốt nguồn tài nguyên văn này, mang đến cho người dân một không gian văn hóa lành mạnh, đồng thời góp phần không nhỏ vào việc thúc đẩy nền kinh tế phát triển và nâng các lễ hội lên tầm cao mới. Theo thống kê năm 2004 của Cục Văn hóa Thông tin cơ sở và Bộ Văn hóa Thông tin, cả nước có 8902 lễ hội lớn nhỏ và được phân bố rộng khắp. Ở địa phương nào cũng có lễ hội đặc trưng riêng tiêu biểu của mình.

Nằm ở phía Nam của tỉnh Thanh Hóa, Nông Cống là vùng đất địa linh nhân kiệt có vị thế chiến lược trọng yếu trong sự nghiệp đấu tranh dựng nước và giữ nước của tỉnh Thanh Hóa nói riêng và cả nước nói chung. Nơi đây không chỉ sản sinh ra những con người kiệt xuất cho dân tộc như : Triệu Thị Trinh, anh hùng Lê Mã Lương,..mà còn là nơi lưu giữ nhiều giá trị văn hóa độc đáo, điển hình là các lễ hội truyền thống của địa phương mà đặc biệt hơn nữa là lễ hội Đền Mưng thuộc xã Trung Thành huyện Nông Cống nơi đây

được coi là Trung tâm của hệ thống tín ngưỡng đức thánh lương ngũ vị thờ thánh hiệu là Tham Xung Tá Quốc được tổ chức vào ngày Chính kỵ là ba ngày (từ ngày mùng 5 đến mùng 8 tháng 3 âm lịch) hàng năm. Lễ hội Đền Mưng vào ngày Chính Kỵ là lễ hội lớn của địa phương, những ngày này nhân dân nơi đây cùng khách thập phương nô nức đến viếng đền, đi xem hội, các hoạt động văn hóa tín ngưỡng, các trò chơi, trò diễn dân gian được diễn ra nhộn nhịp. Tuy nhiên cùng với việc diễn ra lễ hội cũng “diễn” ra những hạn chế, tiêu cực trong lễ hội, làm ảnh hưởng đến không khí linh thiêng, và sân chơi lành mạnh của nhân dân. Một trong những nguyên nhân dẫn đến tình trạng trên là do việc quản lý lễ hội còn chưa được quan tâm đúng mức. Xuất phát từ những thực tế đó và theo quá trình tìm hiểu thì cho đến nay vẫn chưa có một công trình nghiên cứu khoa học nào nghiên cứu về quản lý lễ hội Đền Mưng một di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh. Vì vậy tôi đã chọn đề tài “***Quản lý lễ hội Đền Mưng xã Trung Thành huyện Nông Cống tỉnh Thanh Hóa***” làm bài Khóa luận tốt nghiệp ra trường của mình, nhằm góp công sức nhỏ bé của mình vào công tác quản lý các hoạt động của lễ hội và bổ sung thêm vốn tài liệu cho những ai quan tâm và muốn tìm hiểu về lễ hội Đền Mưng, đồng thời giới thiệu, đến các bạn, các địa phương khác biết và hiểu thêm về giá trị văn hóa, lịch sử của lễ hội Đền Mưng.

2 . Lịch sử nghiên cứu của đề tài

Hầu hết chúng ta ai cũng được nghe đến cái tên Nông Cống. Là quê hương của vị nữ tướng Triệu Thị Trinh, anh hùng Lê Mã Lương, một vùng đất có vị thế địa linh nhân kiệt, với bao chiến tích lịch sử như dãy núi Nưa nơi đây đã chứng kiến vị Nữ tướng của dân tộc dấy binh khởi nghĩa, có đền Thánh Lương Ngũ Vị thờ cha con Lê Ngọc thái thú quận Cửu Chân đã hy sinh vì cuộc sống của nhân dân, hay những trò diễn xướng dân gian xưa kia dùng để dâng lên Thánh như trò hát Chèo thờ, hò sông Mã Thanh Hóa gắn

liên với lễ hội Đền Mung đặc sắc và phong phú. Tuy nhiên cho đến nay những nghiên cứu mới chỉ dừng lại là những bài báo, những bài phóng sự ngắn nói về sự kiện và một số công trình đề cập tương đối sâu về lễ hội Đền Mung. Ví dụ cuốn sách “*Văn hóa Phi vật thể Thanh Hóa*” của BAN NGHIÊN CỨU VÀ BIÊN SOẠN LỊCH SỬ THANH HÓA – Năm 2005, và cuốn “*Dur địa chí Nông Cống*” của Lê Huy Trâm – Bằng Anh Nhân. Nxb KHXH – Hà Nội 11/1998. Hay một số bài viết của các tác giả cũng có nhắc tới như: tác giả Huy Thông – Hà Vân với bài viết: *Chèo thờ làng Mung*, tác giả Yên Phương với bài viết: *Về Thanh Hóa xem chèo thờ kỳ I* trong bài viết các tác giả có đề cập đến lễ hội Đền Mung nhưng chỉ là vài dòng điểm nhấn sự kiện. Hay có một số trang Website cũng có viết về lễ hội Đền Mung như:

<http://daibieunhandan.vn>

<http://www.vietgle.vn>

<http://www.thethaovanhoa.vn>

<http://baothanhhoa.vn>

Nhưng tất cả chỉ là những bài phóng sự ngắn, chỉ là điểm nhấn sự kiện văn hóa của địa phương với những thông tin được viết chưa đầy một trang giấy. Ngoài ra chưa có một công trình nghiên cứu tổng quát về lễ hội Đền Mung và công tác quản lý các hoạt động của lễ hội.

Những tài liệu nêu trên cũng là những nguồn tài liệu vô cùng quan trọng để giúp tác giả khóa luận có thể tiến hành nghiên cứu và hoàn thành đề tài khóa luận tốt nghiệp này.

3 . Đối tượng nghiên cứu và phương pháp nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Công tác quản lý lễ hội Đền Mung xã Trung Thành huyện Nông Cống tỉnh Thanh Hóa.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

Lễ hội Đền Mưng xã Trung Thành huyện Nông Cống tỉnh Thanh Hóa từ năm 1994 đến nay.

4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

Nghiên cứu thực trạng quản lý lễ hội Đền Mưng từ đó đề xuất một số giải pháp để nâng cao hiệu quả công tác tổ chức và quản lý lễ hội Đền Mưng, xã Trung Thành huyện Nông Cống tỉnh Thanh Hóa.

5. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu dựa trên cơ sở vận dụng phương pháp luận Duy vật biện chứng và Duy vật lịch sử.

Trong quá trình nghiên cứu Khóa luận tác giả khóa luận cũng sử dụng các phương pháp cụ thể như:

- Phân tích tổng hợp tài liệu
- Khảo sát thực địa
- Quan sát
- Phỏng vấn

6. Đóng góp của đề tài

Nghiên cứu về việc quản lý lễ hội Đền Mưng xã Trung Thành huyện Nông Cống – Thanh Hóa góp phần tìm ra những giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội của địa phương trong bối cảnh phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Cho đến nay lễ hội Đền Mưng vẫn chưa có nhiều tài liệu nghiên cứu nhắc đến vì vậy nguồn tài liệu vẫn chưa phong phú. Do đó, sau khi đề tài

hoàn thành đây sẽ là nguồn tài liệu thành văn hữu ích cho những ai có nhu cầu cần nghiên cứu về mảng đề tài công tác quản lý lễ hội ở các địa phương.

7. Cấu trúc của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục đề tài còn có bố cục gồm 3 chương.

Chương 1: *Những vấn đề chung về quản lý lễ hội truyền thống và quản lý lễ hội Đền Mưng xã Trung Thành huyện Nông Cống tỉnh Thanh Hóa.*

Chương 2: *Thực trạng quản lý lễ hội Đền Mưng xã Trung Thành huyện Nông Cống tỉnh Thanh Hóa.*

Chương 3: *Nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội Đền Mưng.*

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban nghiên cứu và biên soạn lịch sử Thanh Hóa (2005), *Văn hóa phi vật thể Thanh Hóa*, Nxb Thanh Hóa.
2. Bộ Văn hóa Thông tin (1989), *Quy chế mở hội truyền thống* ban hành kèm theo quyết định số 54/VHQC ngày 04/10/1989, Hà Nội.
3. Bộ Văn hóa Thông tin (2001), *Quy chế tổ chức lễ hội* ban hành kèm theo quyết định số 39/QĐBVHTT ngày 28/03/2001, Hà Nội.
4. Cao Đức Hải – Nguyễn Khánh Ngọc (2010), *Quản lý lễ hội và sự kiện*, Giáo trình, Đại học Văn hóa Hà Nội.
5. Chính phủ (2010), *Quy định về tổ chức hoạt động và quản lý lễ hội*, Nghị định số 45/2010NĐ-CP ngày 21/04/2010, Hà Nội.
6. Đào Duy Anh (1932), *Hán Việt từ điển* (tái bản 1990). Nxb Khoa học Xã hội Việt Nam, Hà Nội.
7. Hoàng Nam (2005), *Một số giải pháp quản lý lễ hội dân gian*, Nxb Văn hóa dân tộc, Hà Nội.
8. Lê Huy Trâm – Bàn Anh Nhân (11/1998), *Dư địa chí Nông Cống - Thanh Hóa*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
9. Lý lịch di tích : Di tích lịch sử văn hóa Đền Mung, huyện Nông Cống, Thanh Hóa (1994), Ban biên soạn xã Trung Thành, huyện Nông Cống.
10. Mai hữu luân (2003), *Quản lý hành chính nhà nước*, Nxb Học viện Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
11. Nguyễn Thanh Vân (2010) Lễ hội ở huyện Thọ Xuân – Thanh Hóa với việc phát triển du lịch ở địa phương, Luận văn, Đại học Văn hóa Hà Nội.

12. Trần Quốc Vượng (2001), *Văn hóa Việt Nam tìm tòi và suy ngẫm*, Nxb Văn học, Hà Nội.
13. Ủy ban nhân dân xã Trung Thành (08/2012), Hồ sơ dự án *Khôi phục Chèo thờ di tích lịch sử văn hóa Đền Mưng xã Trung Thành, huyện Nông Cống, Thanh Hóa*.

Trang Website :

www.google.com.

www.vietgle.vn.

www.thethaovanhoa.vn.

<http://t.baomoi.com>.

<http://daibieunhandan.vn>

<http://baothanhhoa.vn>.